

Kernvragen wetgevingstraject (IAK) tbv internetconsultatie

In deze bijlage zijn de voorlopige antwoorden op de vragen uit het integraal afwegingskader (IAK) opgenomen.

a. Aanleiding

Op 29 april 2021 is de Tweede Kamer geïnformeerd over een beleidsonderzoek naar de dubbele kinderbijslag intensieve zorg (hierna: DKIZ).¹ Naar aanleiding van dit onderzoek is onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor vereenvoudiging.

Uit het onderzoek is namelijk gebleken dat de aanvraagprocedure ingewikkeld kan zijn voor ouders en dat er sprake is van niet-gebruik. Ook de Sociale verzekeringsbank (hierna: SVB) signaleert de complexiteit van DKIZ in de knelpuntenbrief die bij de 'Stand van de uitvoering' van 6 juli 2021 is verstuurd.² Uit deze inventarisatie zijn twee verbeteringen naar voren gekomen die een wetwijziging vereisen. Deze worden in één wetstraject uitgewerkt.

b. Betrokken partijen

De SVB betaalt de dubbele kinderbijslag uit en het Centrum indicatiestelling zorg (hierna: CIZ) adviseert de SVB of er sprake is van een intensieve zorgvraag. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) heeft een werkgroep gevormd met beide uitvoerders waarin mogelijkheden voor vereenvoudiging van de DKIZ zijn geïnventariseerd en onderzocht. Eén van de twee wijzigingen vereist ook een wetwijziging van de Wet langdurige zorg (hierna: de Wlz), daarom is ook het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: VWS) betrokken bij het wetstraject.

1. Wetwijziging voor vereenvoudiging aanvraagprocedure Wlz-doelgroep

c. Probleem

Ieder thuiswonend kind met een Wlz-indicatie heeft recht op een verdubbeling van de kinderbijslag.³ Uit de Wlz-indicatie blijkt namelijk dat er sprake is van intensieve zorg. Er is binnen deze doelgroep niet-gebruik geconstateerd: 5% van de doelgroep maakt geen gebruik van de regeling (ca 1.600 kinderen).⁴ Dit kan komen doordat ouders niet bekend zijn met de tegemoetkoming of omdat ouders niet in actie komen om de aanvraag in te dienen. Bijvoorbeeld omdat ouders het als een (te grote) last ervaren om DKIZ aan te vragen op het moment dat ze een traject rond de Wlz-indicatie hebben doorlopen. Uit de verkenning van SZW, SVB en CIZ blijkt dat vereenvoudiging niet mogelijk is binnen de huidige kaders van de Algemene Kinderbijslagwet (hierna: de AKW) en de Wlz. Voor de kinderbijslag geldt dat een toekenning zonder aanvraag van de ouders niet past binnen het systeem, dat op dit moment altijd uitgaat van een aanvraag van de ouder. Binnen de Wlz is er nu geen mogelijkheid dat het CIZ uit eigen beweging persoonsgegevens deelt met als doel de DKIZ toe te kennen; er is altijd een adviesvraag nodig van de SVB aan het CIZ. Verder is ook onderzocht of er met toestemming van ouders kan worden gewerkt, om deze gegevensuitwisseling mogelijk te maken. Er zou dan geen wetwijziging nodig zijn. Het werken met toestemming blijkt geen vereenvoudiging op te leveren ten opzichte van de huidige situatie: ouders moeten nog steeds zelf in actie komen met niet-gebruik tot gevolg. Ook is het nu niet mogelijk om ouders bij wie sprake is van niet-gebruik gericht te informeren, omdat er geen doelbinding is voor de bestandvergelijking die nodig is.

d. Doel

Met de wetwijziging wordt gemaakt dat de DKIZ voor een kind met een Wlz-indicatie automatisch wordt toekend, en dat ouders daartoe zelf niets meer hoeven doen. Het doel is een administratieve lastenverlaging voor kwetsbare ouders, bij wie het doenvermogen al onder druk staat omdat zij een kind hebben met een aandoening of beperking die leidt tot een intensieve zorgbehoefte. Het tweede doel is niet-gebruik voorkomen. Dit kan worden bereikt door middel van proactieve dienstverlening. Door middel van een actieve en structurele gegevensuitwisseling wordt niet-gebruik van DKIZ onder ouders van kinderen met een Wlz-indicatie in de toekomst voorkomen.

¹ Kamerstukken II 2020/21, 34104, nr. 332

² Kamerstukken II 2018/19, 17050, nr. 579

³ Aanvullende voorwaarden zijn dat er ook recht op (enkele) kinderbijslag is en dat het gaat om kinderen van 3 tot 18 jaar.

⁴ Onderzoek CentERdata 'Uitvoering Kinderbijslag intensieve zorg (2020, p.47).

Met betrekking tot het huidige niet-gebruik van DKIZ onder ouders van kinderen met een Wlz-indicatie, wordt een verwerkingsgrondslag voor het CIZ voorgesteld met als doel de ouders proactief te wijzen op het mogelijke recht op DKIZ. Met deze twee wijzigingen wordt niet-gebruik in de toekomst voorkomen en wordt het mogelijk om het huidige niet-gebruik aan te pakken.

e. Rechtvaardiging voor overheidsinterventie

In het coalitieakkoord 2021-2025 is de relatie tussen burger en overheid een belangrijk speerpunt. Burgers moeten kunnen uitgaan van een betrouwbare en dienstbare overheid. Voor ouders van thuiswonende kinderen met een Wlz-indicatie bestaat in principe een recht op DKIZ. Als al sprake is van een Wlz-indicatie en de betreffende ouder wil DKIZ ontvangen, is het indienen van een aanvraag om DKIZ in dat geval een administratieve handeling die zou kunnen worden gemist. Het is immers evident dat er in principe recht is op DKIZ. Door het CIZ direct een signaal te laten geven aan de SVB dat er sprake is van een Wlz-indicatie, in plaats van afwachten tot een ouder zelf in actie komt, kan een administratieve lastenverlaging voor ouders worden gerealiseerd. Het gaat om ouders die al veel moeten regelen met de overheid voor hun kind: er wordt al veel beroep op hen gedaan. Denk bijvoorbeeld aan het regelen van een persoonsgebonden budget (PGB) of de indicatiestelling voor de Wlz en daarnaast de zorg voor hun zorgintensieve kind. Het is van belang om de toegang tot DKIZ zo laagdrempelig mogelijk te houden en ouders waar mogelijk te ontlasten. Met de voorgestelde vereenvoudiging wordt de dienstverlening aan ouders verbeterd en wordt voorkomen dat zij onnodig financiële ondersteuning mislopen. Om deze gegevensverwerking mogelijk te maken is, naast een wijziging van de AKW, een wetswijziging nodig van de Wlz.

De beoogde vereenvoudiging kan worden bereikt door middel van proactieve dienstverlening, waarbij burgers actief worden benaderd en geholpen om aanspraak te maken op het recht op DKIZ. Deze vorm van dienstverlening komt in plaats van de huidige – reactieve – wijze waarop de dienstverlening is vormgegeven. In deze reactieve vorm van dienstverlening wacht de overheid op het initiatief van burgers, terwijl al duidelijk is dat er zeer waarschijnlijk recht is op de verdubbeling van de kinderbijslag. Er moet bijvoorbeeld enkel nog door de SVB worden gecontroleerd of ouders voldoen aan de voorwaarden van de (enkele) kinderbijslag en of het kind thuis woont bij de ouders.

f. Wat is het voorstel/gekozen instrument

Met het wetsvoorstel wordt in de Wlz een grondslag gecreëerd voor een nieuwe, structurele en actieve gegevensuitwisseling tussen het CIZ en de SVB. Concreet houdt dit in dat het CIZ een signaal afgeeft aan de SVB als er een Wlz-indicatie is vastgesteld. De SVB beoordeelt of de ouders aanspraak maken op DKIZ en informeert de ouders hierover. In de communicatie zal ook aandacht moeten zijn hoe mensen (tijdig) kunnen afzien van hun recht, alvorens de verdubbeling wordt toegekend en uitbetaald. Er zijn altijd burgers die bewust afzien van een tegemoetkoming van de overheid. Daarom krijgen zij tijdig de mogelijkheid dit kenbaar te maken aan het CIZ, zodat de gegevens niet worden verstrekt aan de SVB. Daarnaast wordt het met deze grondslag mogelijk om ouders van kinderen met een Wlz-indicatie, waar niet-gebruik speelt, gericht te benaderen.

Uit de globale impactanalyses van het CIZ en SVB blijkt dat het voorstel uitvoerbaar is en er geen grote knelpunten worden voorzien. Er wordt monitoring ingezet om zeker te zijn dat de Wlz-indicaties tijdig gedeeld worden en indien deze door een storing niet correct zijn verzonden, ontvangt het beheerteam van CIZ een notificatie waar direct op geacteerd wordt. Verder geeft het CIZ eventuele wijzigingen in de Wlz-indicatie automatisch door, welke door de SVB handmatig zullen worden opgepakt.

g. Te verwachten gevolgen

De verwachting is dat er politiek draagvlak is voor de voorgestelde vereenvoudigingen, evenals bij de doelgroep. Tijdens de internetconsultatie zal het draagvlak van de doelgroep getoetst worden. Een aandachtspunt is gegevensuitwisseling en bijbehorende privacywaarborgen. Het gaat om het actief uitwisselen van het burgerservicenummer en gezondheidsgegevens, welke in de AVG zijn aangemerkt als bijzondere persoonsgegevens. Het betreft hier echter geen medische gegevens zoals dossiers met informatie over de diagnose van het kind. Er wordt een gecodeerd signaal gestuurd van het CIZ naar de SVB, waaruit de SVB kan opmaken dat er sprake is van intensieve zorg. Deze uitwisseling van gegevens vindt nu ook al plaats tussen de SVB en het CIZ, maar pas

nadat de ouder een aanvraag heeft ingediend bij de SVB. De SVB vraagt dan advies aan het CIZ, die vervolgens constateert dat er sprake is van intensieve zorg wegens een Wlz-indicatie. De SVB leidt uit het signaal van het CIZ af dat er sprake is van intensieve zorg en beoordeelt of er recht is op DKIZ. Deze gegevensuitwisseling gaat plaatsvinden op basis van een nieuwe wettelijke grondslag, zonder expliciete toestemming van ouders. Ook gaat het CIZ ouders van kinderen met een Wlz-indicatie informeren over DKIZ om het niet-gebruik terug te dringen. Met de nieuwe grondslag mag het CIZ de gegevens vergelijken, die nodig zijn om de ouders die geen aanspraak maken op hun recht, in beeld te brengen.

In de memorie van toelichting wordt toegelicht waarom het belang van vereenvoudiging en het bestrijden van niet-gebruik zwaarder weegt dan het belang van privacy van dezelfde ouders.

h. Te verwachten kosten

De geschatte (incidentele) kosten voor technische aanpassing zijn aan de kant van het CIZ ongeveer €70.000. De geschatte kosten voor de SVB voor technische aanpassing en producten binnen dienstverlening zijn onder de €100.000,-. Structureel leidt dit tot € 2,7 miljoen hogere uitkeringslasten.

2. Het mogelijk maken om dubbele kinderbijslag intensieve zorg met terugwerkende kracht toe te kennen.

c. Probleem

Het is op dit moment niet mogelijk om DKIZ met terugwerkende kracht toe te kennen, zoals bij de (enkele) kinderbijslag. Dit is ook niet mogelijk in gevallen waarbij evident al eerder sprake was van intensieve zorg, bijvoorbeeld bij eerdere aanwezigheid van een Wlz-indicatie. Het is voor CIZ niet mogelijk om intensieve zorg in het verleden vast te stellen. Dit heeft onder andere te maken met de ontwikkeling van de jonge doelgroep, maar ook het kunnen toetsen of er sprake was van intensieve zorg in het verleden. Een reden hiervoor is dat er veel verschillende oorzaken kunnen zijn voor intensieve zorg. Soms is dat duidelijk aanwijsbaar, bijvoorbeeld als er een ongeval is geweest. Maar in verreweg de meeste gevallen is sprake van een bepaalde ontwikkeling (bijvoorbeeld ten gevolge van een ziektebeeld) waardoor de zorgintensiteit ook anders kan zijn op verschillende toetsmomenten. De beoordeling van intensieve zorg in het verleden is dus niet mogelijk. Het is onwenselijk dat ouders de gevolgen dragen van het feit dat de beoordeling van intensieve zorg in het verleden niet mogelijk is, terwijl deze intensieve zorg er vaak wel al is. Daarom wordt het met deze wijziging mogelijk om DKIZ met terugwerkende kracht toe te kennen. Het doel is om te voorkomen dat ouders financiële ondersteuning mislopen. Omdat het in de meeste gevallen niet uitvoerbaar is om intensieve zorg in het verleden op een precies startpunt vast te stellen, wordt één *algemene* termijn voor terugwerkende kracht van toepassing voor *alle* ouders. Er wordt dus geen beoordeling gedaan over intensieve zorg in het verleden. Waar het uitgangspunt nu is: 'het kan niet voor de hele groep, dus gebeurt het niet', wordt het omgedraaid: 'voor welke termijn is het aannemelijk dat in veruit de meeste gevallen sprake was van intensieve zorg?' Het voorstel houdt dus in dat op het moment dat een aanvraag gedaan wordt, wordt aangenomen dat er al eerder sprake was van intensieve zorg, maar dat een ouder vanwege de omstandigheden niet eerder de aanvraag heeft gedaan. Door deze aanname is geen nadere beoordeling nodig.

d. Doel

Het doel is om de financiële ondersteuning die ouders mislopen, omdat het vaststellen van intensieve zorg in het verleden niet mogelijk is. Er is een termijn van 6 maanden terugwerkende kracht van toepassing.

e. Rechtvaardiging voor overheidsinterventie

In het coalitieakkoord 2021-2025 is de relatie tussen de burger en overheid een belangrijk speerpunt. Burgers moeten kunnen uitgaan van een betrouwbare en dienstbare overheid. De DKIZ is er voor ouders die een intensieve zorgtaak hebben. Het doel van DKIZ is om deze mensen tegemoet te komen in de kosten. Naast de intensieve zorg die zij verlenen, moeten zij ook veel regelen met de overheid voor hun kind: er wordt al veel beroep op hen gedaan. Juist voor deze doelgroep is het van belang om de toegang tot DKIZ zo laagdrempelig mogelijk te houden en

ouders waar mogelijk te ontlasten. Met de voorgestelde verbeteringen wordt de publieke dienstverlening aan kwetsbare ouders verbeterd en wordt voorkomen dat zij financiële ondersteuning mislopen. Deze wijzigingen zijn in lijn met de ambitie uit het coalitieakkoord.

f. Wat is het voorstel/gekozen instrument

Het uitgangspunt is dat het aannemelijk is dat er eerder sprake is van intensieve zorg, dan dat ouders DKIZ aanvragen. Zij zullen over het algemeen eerst de stappen zetten om te onderzoeken wat er precies speelt bij hun kind, wat uiteindelijk resulteert in het verkrijgen van een medische diagnose. Pas daarna zullen zij de benodigde stappen zetten voor (financiële) ondersteuning voor de zorg van hun kind. Denk aan het verkrijgen van medische hulpmiddelen of bijvoorbeeld de nodige zorg. Vaak raken ouders in dat proces bekend met DKIZ, bijvoorbeeld door de informatie over DKIZ op het Wlz-besluit. Het voorstel houdt in dat op het moment dat een aanvraag gedaan wordt, wordt aangenomen dat er al eerder sprake was van intensieve zorg. Doordat dit een automatische aanname wordt, vergt dit uitvoeringstechnisch geen nadere beoordeling. Met een termijn van zes maanden is het het meest aannemelijk dat er sprake is van intensieve zorg voor de meeste ouders. Daarom wordt een termijn van 6 maanden terugwerkend geregeld.

Uit de impactanalyse van de SVB blijkt dat de verwachte impact op de uitvoering beperkt is en dat er geen grote knelpunten worden voorzien.

g. Te verwachten gevolgen

Geen.

h. Te verwachten kosten

Het gaat om € 1,0 miljoen structureel en € 50.000 voor de systeemaanpassing van de SVB. Er is een globale schatting gemaakt van de uitvoeringskosten. Bij de uitvoeringstoets worden de kosten gespecificeerd.

Er is geen aanvullend budget voor deze wetwijziging. Daardoor moeten straks meer mensen met dezelfde middelen geholpen worden. Om dat te financieren verlaagt het kabinet het bedrag dat ouders aanvullend op de dubbele kinderbijslag kunnen krijgen, de AKW+. Dit betekent dat ouders die momenteel de AKW+ krijgen na de wetwijziging een lager bedrag ontvangen. Het gaat om een verlaging van €450 per jaar.